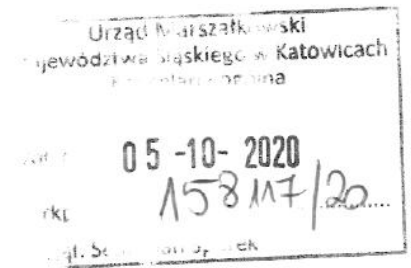

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.411.003.02.2020

Pan
Jakub Chelstowski
Marszałek Województwa Śląskiego
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
ul. Ligonía 46
40-037 Katowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/20/003 – Zamykanie gminnych składowisk odpadów komunalnych oraz rekultywacja terenów
poskładowiskowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego ¹ , ul. Ligonía 46, 40-037 Katowice.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jakub Chelstowski, Marszałek Województwa Śląskiego ² , od 21 listopada 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: Wojciech Saługa, Marszałek Województwa Śląskiego, od 1 grudnia 2014 r. do 21 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Działania nadzorcze nad zamykaniem i rekultywacją składowisk odpadów komunalnych oraz monitoringiem zamkniętych składowisk tych odpadów.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2020 z uwzględnieniem wcześniejszych działań, jeżeli miały wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	1. Karolina Cichy, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/171/2020 z 3 lipca 2020 r.; 2. Nina Poloczek, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/190/2020 z 14 lipca 2020 r.

(akta kontroli str.1-2)

¹ Dalej: „Urząd”.

² Dalej: „Marszałek Województwa” lub „Marszałek”.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Decyzje administracyjne odnoszące się do badanych składowisk komunalnych odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, dotyczące ich zamknięcia i rekultywacji, były wydawane rzetelnie oraz bez zbędnej zwłoki. W badanym okresie, w ramach prowadzonego nadzoru, pracownicy Urzędu przeprowadzali kontrole w zakresie przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska, w tym warunków decyzji Marszałka Województwa regulujących gospodarkę odpadami u zarządzających składowiskami odpadów. Ponadto, stosownie do art. 146 ust. 5 ustawy z 14 grudnia 2012 r. o odpadach⁵, uczestniczyli w kontrolach składowisk, prowadzonych na wniosek Marszałka Województwa przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska⁶ - przed wydaniem decyzji o ich zamknięciu. Marszałek Województwa przekazywał Śląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Katowicach⁷ wykazy, o których mowa w art. 286 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁸, otrzymywane od zarządzających składowiskami odpadów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Działania nadzorcze nad zamykaniem i rekultywacją składowisk odpadów komunalnych oraz monitoringiem zamkniętych składowisk tych odpadów

Opis stanu
faktycznego

1. Według danych Urzędu na dzień 31 grudnia 2017 r. na terenie województwa śląskiego funkcjonowało 31 składowisk odpadów, z tego 18 (58,1%) składowisk komunalnych odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne¹⁰, siedem (22,6%) odpadów niebezpiecznych¹¹ oraz sześć (19,4%) składowisk odpadów przemysłowych innych niż niebezpieczne i obojętne. Natomiast, wg stanu na 30 czerwca 2020 r.¹² cztery (12,9%) z ww. składowisk odpadów przestały funkcjonować, tj. jedno składowisko odpadów komunalnych¹³ oraz trzy odpadów

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 797 ze zm., dalej: „UoO”.

⁶ Dalej: „WIOŚ”.

⁷ Dalej: „ŚWIOŚ”.

⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, dalej: „POŚ”.

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Składowiska odpadów komunalnych w: Sobuczynie, Sosnowcu, Knurowie, Jastrzębiu Zdroju, Bielsku-Białej, Zawierciu, Lipiu Śląskim, Bytomiu, Gliwicach, Świętochłowicach, Zabrze, Katowicach, Rybniku, Tworkowie, Raciborzu, Łaziskach Górnych, Żywcu, Tychach.

¹¹ Baza Paliw nr 3 Zakładowe składowisko osadów w Boronowie, Składowisko żużli hutniczych z wytopu ołowiu w Piekarach Śląskich, Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Huty Cynku w Miasteczku Śląskim, Centralne Składowisko Odpadów Zakładów Chemicznych Tarnowskie Góry, Składowisko odpadów poneutralizacyjnych w Smolnicy (Sośnicowice), Czynne wylewisko szlamów pochodzących z mokrego oczyszczania gazu wielkopiecowego w Rudzie Śląskiej, Składowisko odpadów azbestowych w Dąbrowie Górniczej.

¹² Składowisko gipsu z neutralizacji elektrolitu w Bytomiu, Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne z wyznaczonymi kwaterami do składowania odpadów niebezpiecznych w Dąbrowie Górniczej, Kwatera nr 4,5,6 składowiska odpadów paleniskowych nr 1 GOSTYŃ w Łaziskach Górnych, Składowisko odpadów ebonitowych w Piekarach Śląskich, Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne (odpadów pokoagulacyjnych i poneutralizacyjnych nr III w Tychach, Składowisko odpadów paleniskowych nr 2 w Gardawicach.

¹³ Składowisko odpadów komunalnych w Zabrze.

niebezpiecznych¹⁴. W okresie od 31 grudnia 2017 r. do 30 czerwca 2020 r. na terenie województwa śląskiego nie powstały nowe składowiska odpadów.

(akta kontroli str. 16-28)

2. Według danych Urzędu na dzień 31 grudnia 2017 r. na terenie województwa śląskiego znajdowało się 21 zamkniętych oraz będących w trakcie procesu zamykania i rekultywacji składowisk komunalnych odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, w tym 14 (66,7%) było w trakcie procesu zamykania i rekultywacji (z tego, w dziewięciu przypadkach proces ten dotyczył całości składowisk¹⁵, a w pięciu wydzielonej części¹⁶), pięć (23,8%) było zamkniętych w całości¹⁷, a dwa (9,5%) zamknięte w obrębie wydzielonej części¹⁸. Natomiast według stanu na 30 czerwca 2020 r. liczba ww. składowisk zwiększyła się do 25 (tj. o 19,0%), w tym 17 (68,0%) było w trakcie procesu zamykania i rekultywacji (z tego, w 10 przypadkach proces ten dotyczył całości składowisk¹⁹, a w siedmiu wydzielonej części²⁰), sześć (24,0%) było zamkniętych w całości²¹, dwa (8,0%) były zamknięte w obrębie wydzielonej części²².

(akta kontroli str.29-49)

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. oraz 30 czerwca 2020 r., odpowiednio dla 20 i 24 składowisk decyzje w sprawie ich zamknięcia były podejmowane na wniosek podmiotu zarządzającego składowiskiem, natomiast w jednym²³ przypadku decyzja ta została wydana z inicjatywy Marszałka Województwa na podstawie ekspertyzy sporządzonej w oparciu o art. 148 ust. 1 UoO.

(akta kontroli str. 29-49)

3. Urząd dysponował informacjami i danymi dotyczącymi składowisk odpadów komunalnych zamkniętych oraz będących w trakcie procesu zamykania i rekultywacji, pochodzącymi z następujących źródeł i dokumentów:

- wykazu decyzji wydawanych przez Marszałka Województwa Śląskiego w zakresie gospodarowania odpadami, prowadzonego przez referat ds. gospodarki Departamentu Ochrony Środowiska;
- Wojewódzkiego Systemu Odpadowego, którego źródłem danych były sprawozdania, o których mowa w art. 75 UoO, składane przez podmioty prowadzące działalność w zakresie wytwarzania odpadów i gospodarki odpadami na terenie województwa śląskiego (w szczególności *Zbiornice zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów oraz o sposobach gospodarowania nimi*), w tym decyzje z zakresu gospodarki odpadami

¹⁴ Tj. składowisko odpadów poneutralizacyjnych w Smolnicy (Sośnicowice), czynne wylewisko szlamów pochodzących z mokrego oczyszczania gazu wielkopiecowego w Rudzie Śląskiej oraz składowisko odpadów azbestowych w Dąbrowie Górniczej.

¹⁵ Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w: Wilkowicach, Cieszynie, Zabrze, Sadowie gm. Koszęcin, Krzepicach, Tamowskich Górach, Pałyszu gm. Konopiska, Jankowicach, Pyskowicach-Zaolszany.

¹⁶ Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w: Bielsko-Białej (sektor I), Sosnowcu (Część I kwatery B), Sobuczynie (kwatery I), Lipiu Śląskim (kwatery II), Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Cofinco-Poland Sp. z o.o. w Jastrzębiu-Zdroju (sektor III kwatery IV do IX).

¹⁷ Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w: Cieszynie-Boguszowice, Wojkowicach, Siemianowicach Śląskich, Więckach gm. Popów, Ogrodziencu.

¹⁸ Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w: Katowicach (kwatery I) oraz Rybniku (kwatery II).

¹⁹ Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w: Wilkowicach, Cieszynie, Pyskowicach-Zaolszany, Zabrze, Krzepicach, Tamowskich Górach, Lipiu Śląskim, Pałyszu gm. Konopiska, Radoszewicach, Jankowicach.

²⁰ Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w: Bielsko-Białej (sektor I), Katowicach (kwatery I), Knurówie (kwatery IIA), Sosnowcu (kwatery A), Sobuczynie (kwatery I), Bytomiu zarządzane przez BPK Sp. z o.o. (kwatery III) oraz zarządzane przez SG Synergia Sp. z o.o. S.K.A. (kwatery I i II).

²¹ Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne: w Cieszynie-Boguszowice, Wojkowicach, Siemianowicach Śląskich, Więckach gm. Popów, Sadowie gm. Koszęcin, Ogrodziencu.

²² Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w: Katowicach (kwatery I) oraz Rybniku (kwatery II).

²³ Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Pyskowicach-Zaolszany.

wydawane przez starostę, marszałka województwa lub regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

(akta kontroli str.417-418)

W wyniku porównania danych dotyczących liczby składowisk odpadów komunalnych zamkniętych lub będących w trakcie procesu zamykania i rekultywacji, otrzymanych z Urzędu z analogicznymi danymi przekazanymi przez WIOŚ stwierdzono, różnice w liczbie ww. składowisk. W wykazach sporządzonych przez WIOŚ, wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz 30 czerwca 2020 r. zostało wymienionych odpowiednio o 10²⁴ i dziewięć²⁵ więcej składowisk odpadów, niż w wykazach Urzędu. Przyczyną różnic było uwzględnienie w wykazach WIOŚ składowisk, w odniesieniu do których decyzje o ich zamknięciu zostały wydane przez różne organy, a w wykazach Urzędu ujęto składowiska, dla których decyzje zostały wydane tylko przez Marszałka.

(akta kontroli str. 10-15)

4. Na przykładzie trzech składowisk odpadów komunalnych zbadano realizację obowiązku sporządzenia przez podmioty zarządzające składowiskami wykazu zawierającego informacje i dane wykorzystane do ustalenia wysokości opłat o zakresie korzystania ze środowiska oraz wykazu zawierającego zbiorcze zestawienie informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat, o których mowa w art. 286 POŚ.

Ekolad sp. z o.o. z siedzibą w Wilkowicach złożyła ww. wykazy²⁶ w Urzędzie: 18 stycznia 2019 r. za 2017 r., 1 kwietnia 2019 r. za 2018 r. oraz 7 lipca 2020 r. za 2019 r. Wykazy te, zostały przekazane przez Marszałka do ŚWIOŚ, odpowiednio: 21 stycznia 2019 r., 30 lipca 2019 r. oraz 8 lipca 2020 r.

(akta kontroli str.444-475)

W przypadku wykazów za 2017 r. oraz 2019 r. stwierdzono, że zostały złożone przez zarządzającego składowiskiem po terminie wynikającym z art. 285 ust. 2 POŚ, tj. po 31 marca roku następnego. Wykaz za 2018 r. Marszałek Województwa przekazał do ŚWIOŚ po upływie blisko czterech miesięcy. Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska wyjaśniła, m.in. że: „Wykaz złożony do Urzędu Marszałkowskiego przez Spółkę Ekolad Sp. z o.o. za 2018 r. opiewa na kwotę nienależną (poniżej 800 zł)²⁷ (...) Przekazanie wykazów do WIOŚ odbyło się w dniu 30 lipca 2019 r., ponieważ w pierwszej kolejności są weryfikowane sprawozdania z opłatą należną, a dopiero potem sprawozdania z opłatą nienależną”.

(akta kontroli str. 665, 667-668)

Zakład Działalności Komunalnej i Mieszkaniowej w Krzepicach złożył ww. wykazy²⁸ w Urzędzie: 12 lutego 2018 r. za 2017 r., 6 marca 2019 r. za 2018 r. oraz 3 marca

²⁴ Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne typu komunalnego w Kaniowie, gm. Bestwina, Składowisko odpadów komunalnych (innych niż niebezpieczne i obojętne) w Czechowicach-Dziedzicach, Składowisko odpadów komunalnych w Kozach, Składowisko odpadów w Trachach, Składowisko w Chorzowie, Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Knurowie, Składowisko odpadów komunalnych w Pilicy Zarzeczcu, Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Kobylarz w Zawierciu, Składowisko odpadów komunalnych we Włodowicach, Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Porębie.

²⁵ Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne typu komunalnego w Kaniowie, gm. Bestwina, Składowisko odpadów komunalnych (innych niż niebezpieczne i obojętne) w Czechowicach-Dziedzicach, Składowisko odpadów komunalnych w Kozach, Składowisko odpadów w Trachach, Składowisko w Chorzowie, Składowisko odpadów komunalnych w Pilicy Zarzeczcu, Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Kobylarz w Zawierciu, Składowisko odpadów komunalnych we Włodowicach, Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Porębie.

²⁶ W wykazach ujęto informacje z zakresu "Wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza" - Tabela A i D.

²⁷ Zgodnie z art. 289 ust. 1 POŚ, nie wnosi się opłat z tytułu tych rodzajów korzystania ze środowiska spośród wymienionych w art. 273 ust. 1, których roczna wysokość wnoszona na rachunek urzędu marszałkowskiego nie przekracza 800 zł.

²⁸ W wykazie za 2017 r. ujęto informacje z zakresu: "Wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza" - Tabela C i D, "Pobór wód" - Tabela A, "Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi" -Tabela A, za 2018 r.: "Wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza" - Tabela C i D, a za 2019 r. "Wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza" - Tabela A i D.

2020 r. za 2019 r. Wykazy te, zostały przekazane przez Marszałka do ŚWIOŚ odpowiednio: 13 lutego 2018 r., 7 marca 2019 r. oraz 7 lipca 2020 r.

(akta kontroli str. 476-531)

Wykaz za 2019 r. Marszałek Województwa przekazał do ŚWIOŚ po czterech miesiącach od daty wpływu do Urzędu, co Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska wyjaśniła sytuacją epidemiologiczną w kraju oraz utrudnieniami związanymi z koniecznością pracy zdalnej pracowników obsługujących sprawozdania, którzy nie mogli w tym czasie podjąć stacjonarnej pracy w Urzędzie.

(akta kontroli str. 665, 668)

Gmina Pyskowice złożyła ww. wykazy²⁹ w Urzędzie: 26 marca 2018 r. za 2017 r., 3 kwietnia 2019 r. za 2018 r. oraz 1 kwietnia 2020 r. za 2019 r. Wykazy te nie zostały przekazane przez Marszałka Województwa do ŚWIOŚ. Jak wyjaśnił Kierownik referatu ds. gospodarki odpadami: „Urząd Miejski w Pyskowicach pomimo zwolnienia wynikającego z art. 289 ust. 1³⁰ przestał wykazy za lata 2017-2019. Wykazy te nie były wprowadzone do systemu sprawozdawczego, a tym samym nie zostały przekazane do WIOŚ. W systemie sprawozdawczym została zanotowana informacja, iż opłata z tytułu korzystania ze środowiska jest poniżej 100 zł”.

(akta kontroli str. 538-550, 551-552)

5. W okresie objętym kontrolą za realizację zadań związanych z zamykaniem składowisk i nadzorem nad tymi procesami był odpowiedzialny referat ds. gospodarki odpadami. Do 1 marca 2020 r. referat ten był częścią Wydziału Ochrony Środowiska, a od 2 marca 2020 r., w związku z reorganizacją Urzędu, Departamentu Ochrony Środowiska. Zakres zadań realizowany przez pracowników referatu został określony w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu, Wewnętrznym Regulaminie Organizacyjnym Wydziału/Departamentu oraz zakresach obowiązków i odpowiedzialności pracowników. Zgodnie z ww. dokumentami w latach 2017-2020 (30 czerwca) do zadań referatu należało m.in.:

- prowadzenie postępowań w sprawie wydania decyzji administracyjnych i postanowień na podstawie przepisów POŚ oraz UoO (w tym, w zakresie zatwierdzenie instrukcji prowadzenia składowiska odpadów, zgody na zamknięcie składowiska w całości, zamknięcia składowiska lub jego wydzielonej części z urzędu oraz przeniesienia praw i obowiązków wynikających z wydanych decyzji),
- udział w kontrolach i oględzinach prowadzonych przez Wydział/Departament Ochrony Środowiska,
- wykonywanie ekspertyz oraz nowych instrukcji prowadzenia składowiska odpadów, w przypadku podjęcia decyzji o zamknięciu składowiska z urzędu³¹;
- udział w kontrolach przeprowadzanych przez WIOŚ w związku z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi w sprawie wydania zezwoleń na przetwarzanie lub zbieranie odpadów oraz pozwoleń na wytwarzanie odpadów uwzględniających przetwarzanie lub zbieranie odpadów, jak również

²⁹ W wykazach ujęto informację z zakresu "Wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza" - Tabela D.

³⁰ Zgodnie z art. 289 ust. 1 POŚ w przypadku gdy roczna wysokość opłaty z tytułu każdego z rodzajów korzystania ze środowiska spośród wymienionych w art. 273 ust. 1 nie przekracza 100 zł, nie przedkłada się także wykazów, o których mowa w art. 286 ust. 1 ww. ustawy.

³¹ Zgodnie z Zarządzeniami Wewnętrznymi Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska nr 1/2017 z 31 stycznia 2017 r. oraz 3/2018 z 19 kwietnia 2018 r. przedmiotowe zadanie miało być realizowane przez referat ds. gospodarki odpadami do 11 lipca 2019 r.

w ramach prowadzonych postępowań w przedmiocie wyrażenia zgody na zamknięcie składowiska³²,

- występowanie do WIOŚ w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów w zakresie gospodarki odpadami³³.

Za realizację ww. zadań w 2017 r. było odpowiedzialnych ośmiu pracowników referatu, w 2018 r. siedmiu, a w 2019 r. i 2020 r. (30 czerwca) sześciu.

(akta kontroli str. 59-145, 151-164, 700-701)

6. Zadania dotyczące prowadzenia kontroli podmiotów w zakresie przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska, były przyporządkowane:

- do 24 marca 2019 r. pracownikom Wydziału Ochrony Środowiska;
- od 25 marca 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. pracownikom Wydziału Ochrony Środowiska i Wydziału Opłat Środowiskowych;
- od 1 stycznia 2020 r. pracownikom Departamentu Ochrony Środowiska i Departamentu Opłat Środowiskowych.

Według wewnętrznych Regulaminów Organizacyjnych, za prowadzenie ww. kontroli odpowiedzialni byli pracownicy referatów ds. kontroli wchodzących w skład ww. wydziałów i departamentów. Do zadań tych jednostek organizacyjnych Urzędu należało, m.in.:

- kontrola przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska, zgodnie z art 379 POŚ, w odniesieniu do zadań danego Wydziału/Departamentu;
- kontrola podmiotów zobowiązanych do składania Marszałkowi Województwa sprawozdań wynikających z POŚ, ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, ustawy o bateriach i akumulatorach, UoO;
- przeprowadzanie kontroli wspólnie z pracownikami komórek organizacyjnych wchodzących w strukturę Wydziału/Departamentu Ochrony Środowiska oraz Wydziału/Departamentu Opłat Środowiskowych;
- opiniowanie projektów aktów prawnych i stanowisk w zakresie ochrony środowiska,
- występowanie do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów o ochronie środowiska.

Do zadań Departamentu Opłat Środowiskowych należało również, inicjowanie wystąpień z wnioskiem o ukaranie w przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości noszących znamiona wykroczeń przeciw przepisom o ochronie środowiska.

Zadania dotyczące prowadzenia kontroli podmiotów w Wydziale/Departamencie Ochrony Środowiska w okresie 2017 - luty 2019 wykonywały cztery osoby, od marca do 13 lipca 2019 r. - dwie, od 14 lipca 2019 r. do 2 sierpnia 2019 r. - jedna, a po tym okresie - etaty nie były obsadzone. Natomiast w Wydziale/Departamencie Opłat Środowiskowych w okresie od 8 marca 2019 r. do 2 sierpnia 2019 r. - dwie osoby, w okresie od 3 sierpnia 2019 r. do 15 września 2019 r. - trzy, od 16 września 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. - dwie, a wg stanu na 30 czerwca 2020 r. - pięć osób.

Ponadto, zadania dotyczące udziału w kontrolach i oględzinach zostały również przypisane niektórym pracownikom pozostałych komórek organizacyjnych

³² Zadanie zostało wprowadzone do obowiązków referatu zarządzeniem wewnętrznym Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska nr 1/2019 z dnia 11 lipca 2019 r.

³³ J.w.

Wydziału/Departamentu Ochrony Środowiska³⁴. W 2017 r. dotyczyło to 81 ze 150 (54,0%) pracowników Wydziału, w 2018 r. 76 z 152 (50,0%), w 2019 r. 54 z 96 (56,3%), a w 2020 r. (30 czerwca) - 57 z 96 (59,4%).

(akta kontroli str. 50-53, 59-150)

Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska wyjaśniła, że przyczyną braku zatrudnienia pracowników w referacie ds. kontroli było utworzenie w lutym 2019 r. Wydziału Opłat Środowiskowych, do którego przeszło dwóch z czterech pracowników ww. referatu. Pozostałych dwóch świadczyło pracę do połowy 2019 r. Od momentu podziału komórki Wydział/Departament Ochrony Środowiska nie posiadał wolnych zasobów kadrowych umożliwiających odbudowanie kadry pracowniczej referatu i jego dalsze funkcjonowanie. Z uwagi na zmiany w przepisach prawa (w tym, m.in. UoO), które znacząco zwiększyły liczbę spraw będących w kompetencjach Marszałka Województwa, Wydział/Departament Ochrony Środowiska nie miał możliwości przeniesienia pracowników z innych komórek organizacyjnych do referatu ds. kontroli. Po dokonanych podziale, Wydział Ochrony Środowiska pozostał właściwy do przeprowadzania czynności kontrolnych w zakresie przestrzegania przepisów z zakresu ochrony środowiska. Pracownicy Wydziału, przeprowadzali kontrole w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych, a ponadto uczestniczyli w kontrolach przeprowadzanych przez WIOŚ.

(akta kontroli str. 50, 53-55)

7. Do badania wytypowano dokumentację trzech składowisk odpadów komunalnych innych niż niebezpieczne i obojętne będących w trakcie procesu zamykania i rekultywacji, tj.:

- w Wilkowicach zarządzane przez spółkę Ekoład sp. z o. o. z w Wilkowicach;
- w Krzepicach zarządzane przez Zakład Działalności Komunalnej i Mieszkaniowej w Krzepicach;
- w Pyskowicach zarządzane do 7 listopada 2017 r. przez spółkę EKOFOL II S.A. w likwidacji z siedzibą w Tarnowskich Górach, a po tym okresie przez spółkę Zaolszany sp. z o. o. w Pyskowicach.

(akta kontroli str. 165)

W odniesieniu do składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Wilkowicach, na wniosek podmiotu zarządzającego składowiskiem, Marszałek Województwa wydał sześć decyzji, tj.:

- nr 1526/OS/2015 z 31 sierpnia 2015 r. wrażliwą zgodę na zamknięcie składowiska odpadów w Wilkowicach;
- nr 1528/OS/2015 z 1 września 2015 r. zezwalającą na przetwarzanie odpadów poprzez ich wykorzystanie w ramach prac związanych z zamknięciem składowiska, która była zmieniana trzykrotnie, tj. decyzjami nr 1116/OS/2016 z 7 czerwca 2016 r., nr 1219/OS/2017 z 19 kwietnia 2017 r. oraz nr 3861/2017 z 22 listopada 2017 r.;

³⁴ Referat ds. ochrony powietrza, ochrony przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym: w latach 2017-2019 siedem osób, a w 2020 r. dziewięć; Referat ds. ocen i opinii środowiskowych: w 2017 r. osiem osób, w 2018 r. sześć, w 2019 r. i 2020 r. pięć osób; Referat ds. gospodarki odpadami: w 2017 r. 12 osób, w 2018 r. 10, w 2019 r. 13, a w 2020 r. 14; Referat ds. planowania w zakresie środowiska: w latach 2017-2019 siedem osób, a w 2020 r. dziewięć; Referat ds. geologii i zasobów naturalnych: w 2017 r. 10 osób, w 2018 r. i 2019 r. 11 osób, a w 2020 r. 10; Referat ds. pozwoleń zintegrowanych: w latach 2017-2018 dziewięć osób, a w latach 2019-2020 osiem; Referat ds. współpracy międzynarodowej i regionalnej w zakresie środowiska: w latach 2017-2018 dwie osoby, w 2019 r. trzy oraz w 2020 r. dwie; Referat ds. opłat środowiskowych w 2017 r. 26 osób, w 2018 r. 24.

- nr 209/OS/2016 z 10 lutego 2016 r. zatwierdzającą instrukcję prowadzenia składowiska oraz wysokość i formę zabezpieczenia roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków oraz szkód w środowisku.

(akta kontroli str. 165-167, 170-250)

W odniesieniu do składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Krzepicach, na wniosek podmiotu zarządzającego składowiskiem, Marszałek Województwa wydał cztery decyzje:

- nr 2243/OS/2015 z 22 grudnia 2015 r. wrażliwą zgodę na zamknięcie składowiska odpadów w Wilkowicach, zmieniona decyzją nr 1269/OS/2020 z 4 maja 2020 r.;
- nr 2244/OS/2015 z 22 grudnia 2015 r. zatwierdzającą instrukcję prowadzenia składowiska oraz wysokość i formę zabezpieczenia roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków oraz szkód w środowisku;
- nr 2245/OS/2015 z 22 grudnia 2015 r. zezwalającą na przetwarzanie odpadów poprzez ich wykorzystanie w ramach prac związanych z zamknięciem składowiska.

(akta kontroli str.165-166, 168, 251-333)

W odniesieniu do składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Pyskowicach Marszałek Województwa, stosownie do art. 148 ust. 1 UoO, podjął decyzję o sporządzeniu ekspertyzy dotyczącej zamknięcia kwater III i IV. Przyczyną jej wykonania było nie złożenie przez EKOFOL II SA wniosku o wyrażenie zgody na zamknięcie ww. kwater, na których obszarze nie składowano odpadów w okresie przekraczającym rok oraz wystąpienie zmian parametrów składowiska, wskazujące na możliwość powstania zagrożeń dla środowiska. Na podstawie ww. dokumentu, zgodnie z art. 148 ust. 3 i 4 UoO, Marszałek Województwa wydał z urzędu cztery decyzje, tj.:

- nr 435/OS/2017 z 9 lutego 2017 r. i nr 808/OS/2017 z 14 marca 2017 r.³⁵ dotyczące zamknięcia wydzielonych części składowiska odpadów, tj. odpowiednio kwater III i IV;
- nr 434/OS/2017 z 9 lutego 2017 r. i nr 809/OS/2017 z 14 marca 2017 r. dotyczące zatwierdzenia instrukcji prowadzenia składowiska w zakresie kwater III i IV oraz wysokości i formy zabezpieczenia roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków oraz szkód w środowisku.

W związku z przejęciem przez spółkę Zaolszany sp. z o.o. zarządzania składowiskiem, na jej wniosek Marszałek Województwa wydał trzy decyzje, tj.:

- nr 624/OS/2018 z 21 lutego 2018 r. dotyczącą przeniesienia praw i obowiązków wynikających z decyzji nr 434/OS/2017 i nr 435/OS/2017 z 9 lutego 2017 r. oraz nr 809/OS/2017 i 808/OS/2017 z 14 marca 2017 r. na spółkę Zaolszany sp. z o.o., a także zabezpieczenia roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków oraz szkód w środowisku wraz z terminem przedstawienia zabezpieczenia Marszałkowi Województwa,
- nr 739/OS/2018 i 740/OS/2018 z dnia 28 lutego 2018 r. zezwalające na prowadzenie działalności polegającej na przetwarzaniu odpadów w zakresie ich odzysku w ramach rekultywacji zamykanych kwater III i IV składowiska oraz określające warunki prowadzenia tej działalności.

(akta kontroli str.165-166, 169, 334-411)

³⁵ Zmieniona decyzją 727/OS/2017 z 13 lipca 2017 r. prostującą omyłkę pisarską w zakresie błędnej nazwy podmiotu zarządzającego składowiskiem.

8. W wyniku analizy 16 decyzji wydanych przez Marszałka Województwa dotyczących trzech składowisk odpadów zlokalizowanych w Wilkowicach, Krzepicach oraz Pyskowicach stwierdzono, że:

- wszystkie decyzje zawierały elementy określone w art. 107 §1 i 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³⁶;
- cztery decyzje³⁷ w sprawie zamknięcia składowiska odpadów lub jego wydzielonych części, stosownie do art. 147 ust. 1 pkt 1-5 UoO, zawierały elementy takie jak: data zaprzestania przyjmowania odpadów, techniczny sposób zamknięcia składowiska oraz sposób jego rekultywacji, harmonogram prac związanych z zamknięciem i rekultywacją składowiska, termin zakończenia rekultywacji, częstotliwość i sposób prowadzenia monitoringu oraz podmiot odpowiedzialny za nadzór nad składowiskiem;
- cztery decyzje³⁸ w sprawie zatwierdzenia instrukcji prowadzenia składowiska, zawierały elementy określone w art. 129 ust. 5 oraz art. 130 ust. 2 UoO, tj. wysokość i formę zabezpieczenia roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków oraz szkód w środowisku oraz instrukcję prowadzenia składowiska. Ponadto, w ww. instrukcjach umieszczono zapisy o ochronie przeciwpożarowej składowisk dotyczące m.in. planów awaryjnych w przypadku wystąpienia pożaru oraz wytycznych i częstotliwości monitoringu gazu składowiskowego;
- cztery decyzje³⁹ zezwalające na prowadzenie działalności polegającej na przetwarzaniu odpadów zawierały elementy określone w art. 43 ust. 2 pkt 1-5 UoO, tj. NIP posiadacza odpadów, rodzaj i masę odpadów przewidywanych do przetworzenia w okresie roku, miejsce i dopuszczoną metodę przetwarzania odpadów ze wskazaniem procesu odzysku oraz opis procesu technologicznego, dodatkowe warunki przetwarzania odpadów oraz miejsce i sposób magazynowania odpadów;
- decyzja⁴⁰ dotycząca przeniesienia praw i obowiązków zawierała elementy określone w art. 152 ust. 3 UoO, tj. wysokość i formę zabezpieczenia roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków oraz szkód w środowisku.

(akta kontroli str.165-169)

Przed wydaniem zgody na zamknięcie składowisk odpadów w Wilkowicach i Krzepicach Wydział Ochrony Środowiska Urzędu, stosownie do art. 146 ust. 5 UoO, występował do WIOŚ o przeprowadzenie kontroli. Wnioski te, zostały złożone odpowiednio 10 sierpnia 2015 r.⁴¹ i 28 października 2015 r.⁴² W czynnościach kontrolnych prowadzonych przez WIOŚ, uczestniczyli przedstawiciele Urzędu.

(akta kontroli str.166, 174-184, 268-278)

9. Departament Ochrony Środowiska w latach 2017-2019 zaplanował i przeprowadził łącznie następującą liczbę kontroli w zakresie przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska: 2017 r. kontrole planowe 43/27, doraźne 38/26; 2018 r. kontrole planowe 49/39, doraźne 2/2; 2019 r. kontrole

³⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.

³⁷ Tj. nr 1526/OS/2015 z 31 sierpnia 2015 r., 2243/OS/2015 z 22 grudnia 2015 r., 435/OS/2017 z 9 lutego 2017 r. oraz 808/OS/2017 z 14 marca 2017 r.

³⁸ Tj. nr 209/OS/2016 z 10 lutego 2016 r., 2244/OS/2015 z 22 grudnia 2015 r., 434/OS/2017 z 9 lutego 2017 r. oraz 809/OS/2017 z 14 marca 2017 r.

³⁹ Tj. nr 1528/OS/2015 z 1 września 2015 r., 2245/OS/2015 z 22 grudnia 2015 r. oraz 739/OS/2018 i 740/OS/2018 z dnia 28 lutego 2018 r.

⁴⁰ Tj. nr 624/OS/2018 z 21 lutego 2018 r.

⁴¹ Kontrola została przeprowadzona w dniach 12 i 19 sierpnia 2015 r.

⁴² Kontrola została przeprowadzona w okresie od 26 października 2015 r. do 18 listopada 2015 r.

planowe 31/28, doraźne 7/5; 2020 r. kontrole planowe 27/8. Zarówno kontrole planowe jak i doraźne dotyczyły głównie sprawozdawczości i recyklingu lub innego niż recykling procesu odzysku odpadów opakowaniowych. Kontrole doraźne dotyczyły także przyjmowania odpadów zmieszanych lub przestrzegania decyzji wydanych przez Marszałka Województwa.

(akta kontroli str. 587,599-636)

W latach 2017-2020 przeprowadzono cztery kontrole w zakresie przestrzegania warunków decyzji Marszałka Województwa regulujących gospodarkę odpadami u zarządzających składowiskami. Przedmiotem kontroli było: przestrzeganie i stosowanie przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością Marszałka Województwa, w tym przyjmowanie przez regionalną instalację przetwarzania odpadów komunalnych odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania, przestrzeganie warunków posiadanych decyzji regulujących gospodarkę odpadami; prowadzenie procesu recyklingu lub innego niż recykling procesu odzysku odpadów opakowaniowych. W latach 2017-2020 pracownicy Urzędu samodzielnie prowadzili kontrole zarządzających składowiskami:

- Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. z siedzibą w Sosnowcu. Analizie poddano 2016 r. Stwierdzono 13 nieprawidłowości⁴³;
- Zakładu Gospodarki Odpadami S.A. z siedzibą w Bielsku-Białej. Analizie poddano 2018 r. Stwierdzono dziewięć nieprawidłowości⁴⁴;
- Cofinco Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach. Analizie poddano 2017 r. Stwierdzono cztery nieprawidłowości⁴⁵;
- MASTER - Odpady i Energia sp. z o.o. z siedzibą w Tychach. Analizie poddano 2016 r. W protokole kontroli stwierdzono 12 nieprawidłowości⁴⁶

W planach kontroli na lata 2017-2020 uwzględniono głównie tzw. recyklerów, tj. podmioty prowadzące recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych i wystawiających dokumenty DPR/DPO⁴⁷, EDPR/EDPO⁴⁸.

(akta kontroli str. 587, 595-596, 777-917)

W latach 2017-2020 Marszałek Województwa, stosownie do art. 379 ust. 5 POŚ, przekazał ŚWIOŚ wystąpienia pokontrolne z ww. kontroli czterech podmiotów zarządzających składowiskami odpadów, w ramach których stwierdzono naruszenia lub podejrzenie naruszeń przepisów o ochronie środowiska. Dyrektor Departamentu

⁴³ M.in.: prowadzenie procesu zamykania kwatery B składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne niezgodnie z decyzją Marszałka Województwa nr 609/OS/2015, przekroczenie rocznych limitów odpadów zarówno przy przetwarzaniu jak i wytwarzaniu określonych w posiadanym pozwoleniu zintegrowanym wydanym przez Marszałka Województwa, nieprawidłowości związane z błędnie wypełnionym zbiorczym zestawieniem o odpadach złożonym Marszałkowi za 2016 r. wynikające z braku spójności w prowadzonej ewidencji odpadów.

⁴⁴ M.in.: nieprawidłowości dot. instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów komunalnych i opakowaniowych w odniesieniu do posiadanego pozwolenia na przetwarzanie wydanego przez Prezydenta Miasta Jastrzębie-Zdrój, nieprawidłowości dot. składowania odpadów w odniesieniu do posiadanych pozwoleń zintegrowanych wydanych przez Marszałka Województwa.

⁴⁵ M.in.: niedotrzymywanie warunku określonego w decyzji nr 2727/OS/2018 Marszałka Województwa z 3 września 2018 r. poprzez nie osiąganie efektu higienizacji materiału kompostowego.

⁴⁶ M.in. nieprawidłowości związane z błędnie wypełnionym zbiorczym zestawieniem o odpadach złożonym Marszałkowi za 2016 r. wynikające z braku spójności danych w prowadzonej ewidencji odpadów, nieprawidłowości związane z wystawianiem dokumentów EDPR w ramach transgranicznej dostawy odpadów opakowaniowych, przekroczenie rocznego limitu odpadów dopuszczonych do unieszkodliwienia określonego w decyzji Marszałka.

⁴⁷ DPR – dokument potwierdzający recykling odpadów opakowaniowych, w tym określający masę odpadów i sposób ich recyklingu. DPO – dokument potwierdzający inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, w tym określający masę tych odpadów i sposób ich odzysku.

⁴⁸ EDPR – dokument potwierdzający eksport lub wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych w celu poddania ich recyklingowi. EDPO – dokument potwierdzający eksport lub wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych w celu poddania ich innemu niż recykling procesowi odzysku.

Ochrony Środowiska wyjaśniła, że Marszałek Województwa nie posiadał informacji na temat prowadzonych przez WIOŚ czynności po przekazaniu ww. dokumentów.

(akta kontroli str. 416-417, 535-536)

W okresie objętym kontrolą Marszałek Województwa w odniesieniu do trzech wytypowanych do kontroli zamykanych składowisk odpadów⁴⁹ nie składał zawiadomień do ŚWIOŚ w zakresie naruszenia przez zarządzających tymi składowiskami wydanych przez Marszałka decyzji oraz nie przeprowadzał kontroli w przedmiocie ich naruszenia. Zgodnie z przedstawionymi planami kontroli doraźnych i planowanych na lata 2017-2019 ww. podmioty nie były kontrolowane przez Wydział Ochrony Środowiska także odnośnie innych zagadnień związanych z ochroną środowiska.

(akta kontroli str.9, 535-536, 557-586)

10. W wyniku kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ na wniosek Marszałka Województwa - przed wydaniem decyzji o zamknięciu składowisk w Ekoład sp. z o.o. z siedzibą w Wilkowicach nie stwierdzono naruszeń i nieprawidłowości. Natomiast w przypadku Zakładu Działalności Komunalnej i Mieszkaniowej w Krzepicach stwierdzono trzy nieprawidłowości⁵⁰ i wydano zarządzenie pokontrolne⁵¹. W ramach prowadzonych postępowań administracyjnych powyższe podmioty uzyskały decyzje Marszałka wyrażające zgodę na zamknięcie składowisk.

(akta kontroli str.174-184, 269-278, 587, 596)

W 2015 r. w okresie od 2 września do 13 listopada 2015 r. Marszałek Województwa przeprowadził kontrolę w spółce EKOFOL II S.A. w Bytomiu z siedzibą w Czeladzi w zakresie przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym jego właściwością oraz sprawozdawczości z tego zakresu (w szczególności: wykazy oraz opłaty za korzystanie ze środowiska z tytułu składowania i magazynowania odpadów, wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza, poboru wód, wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz dodatkowo zbiorcze zestawienie danych o odpadach). Kontrola koncentrowała się na latach 2014-2015. Po jej zakończeniu wystosowano do spółki wystąpienia pokontrolne wskazujące nieprawidłowości, w tym informację o obowiązkach ciążyących na spółce⁵². Kopię wystąpienia przekazano do ŚWIOŚ.

(akta kontroli str. 587, 596, 704-708)

⁴⁹ Zlokalizowanych w Wilkowicach, Krzepicach oraz Pyskowicach.

⁵⁰ 1) Odpady zdeponowane w kwaterze składowiska w części południowej, wzdłuż drogi dojazdowej nie były przykryte warstwą izolacyjną, co powodowało ich rozwiewanie na okoliczne, sąsiadujące pola. Zgodnie z pkt 6 instrukcji prowadzenia składowiska: *Sposób składowania odpadów powinien zapewnić ograniczenie powierzchni składowanych odpadów ekspozycyjnych na oddziaływanie warunków atmosferycznych, przeciwdziałania ich rozwiewaniu i stateczność geotechniczną odpadów.* 2) ZDKiM w Krzepicach, jako podmiot odbierający odpady komunalne z terenu nieruchomości niezamieszkałych nie dopełnił obowiązków rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w zakresie wyposażenia terenu bazy magazynowej odpadów, zlokalizowanej na Składowisku odpadów w Krzepicach w urządzeniu lub system zapewniający zagospodarowanie wód opadowych i ścieków przemysłowych. 3) Prowadzący składowisko odpadów w Krzepicach w złożonym wniosku o wyrażenie zgody na zamknięcie składowiska w Krzepicach nie zawarł informacji dotyczących zagospodarowania wód z istniejącego rowu opaskowego składowiska oraz odcieków ze składowiska, które obecnie systemem kanalizacji ścieków przemysłowych odprowadzane są do zbiornika bezodpływowego, a następnie wywożone do oczyszczalni ścieków.

⁵¹ 1) Przestrzeganie warunków posiadanej decyzji - instrukcji prowadzenia składowiska, określonych w pkt 6 w zakresie przeciwdziałania rozwiewania odpadów. 2) Podjęcie działań zmierzających do dostosowania bazy magazynowej odpadów, zlokalizowanej na terenie Gminnego składowiska odpadów w Krzepicach do wymagań rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (Dz. U. z 2013 r. poz. 122). 3) Uzupełnienie wniosku złożonego do Marszałka Województwa z 20 października 2014 r. o wyrażenie zgody na zamknięcie składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Krzepicach o informację dotyczącą zagospodarowania odcieków i ścieków z rowu opaskowego składowiska.

⁵² W zakresie: 1) złożenia Marszałkowi Województwa korekty wykazu zawierającego informacje i dane o korzystaniu ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat uwzględniającego wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wód opadowych lub roztopowych do rzeki Dramy oraz składowanie odpadów oraz wniesienia należnej opłaty za okres od 1 stycznia 2014 r. do 1 grudnia 2014 r. i dodatkowo za 2013 r. 2) złożenia Marszałkowi Województwa korekty zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwienia tych odpadów za 2014 r.

11. Spośród próby trzech badanych zamykanych składowisk, tylko Zakład Działalności Komunalnej i Mieszkaniowej w Krzepicach wniósł w badanym okresie opłaty za korzystanie ze środowiska. W 2017 r. była to kwota 64,4 tys. zł⁵³, w 2018 r. kwota 1,3 tys. zł, a w 2019 r. kwota 1,1 tys. zł wpłacona na konto Urzędu odpowiednio 26 marca 2018 r., 29 marca 2019 r. i 14 kwietnia 2020 r.

(akta kontroli str. 641-647,666, 668)

Przekazanie wpływów z opłat Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska, Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska, budżetowi powiatu w Kłobucku, budżetowi gminy w Krzepicach oraz na rzecz Funduszu Marszałkowskiego⁵⁴ nastąpiło odpowiednio 24 kwietnia 2018 r., 24 kwietnia 2019 r. i 27 sierpnia 2020 r.

Ekolad sp. z o.o. z siedzibą w Wikowicach i Gmina Pyskowice w przedłożonych za lata 2017-2019 Marszałkowi wykazach wskazywały kwoty poniżej 800,00 zł, co zgodnie z art. 189 POŚ nie podlegało wpłacie na konto Urzędu.

(akta kontroli str. 648-664, 967-973)

Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska wyjaśniła, że „Sprawozdanie z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska za rok 2019⁵⁵ zostało zweryfikowane w dniu 8 lipca 2020 r., natomiast redystrybucja środków z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska dla ustawowych beneficjentów w miesiącu lipcu 2020 r. obejmowała zapisy księgowe dokonane w miesiącu czerwcu 2020 r. (...) W momencie dokonania zapisu zaksięgowania ww. należności, miesiąc obrachunkowy za czerwiec 2020 r. został zamknięty. Redystrybucja z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska za miesiąc lipiec 2020 r. nastąpi do końca sierpnia 2020 r.”.

W przedmiotowych wykazach złożonych przez ww. podmioty za lata 2017-2019 zastosowano stawki opłat za korzystanie ze środowiska zgodne z obowiązującymi w danym okresie uregulowaniami.

(akta kontroli str. 666, 668)

12. W odniesieniu do trzech badanych, zamykanych składowisk odpadów komunalnych, nie wystąpiły przypadki⁵⁶ nieuzasadnionego nie przedłożenia przez podmiot zarządzający składowiskiem wykazów, o których mowa w art. 286 ust. 1 POŚ za lata 2017, 2018, 2019. Marszałek Województwa nie wymierzył opłat w drodze decyzji, na podstawie własnych ustaleń lub wyników kontroli WIOŚ, tj. zgodnie z art. 288 ust. 1 pkt 1 POŚ.

(akta kontroli str. 444-531, 770-771, 774-775, 982)

13. Nie wystąpiły przypadki⁵⁷ przedłożenia przez podmiot zarządzający składowiskiem wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat, w których badane podmioty zamieściły informacje lub dane nasuwające zastrzeżenia. W związku z tym Marszałek nie wymierzył w drodze decyzji, na podstawie własnych ustaleń lub wyników kontroli WIOŚ, opłat w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy opłatą należną, a wynikającą z wykazu - zgodnie z art. 288 ust.1 pkt 2 POŚ.

(akta kontroli str. 666,669, 770-771, 774-775, 982)

⁵³ Kwota 1 249,00 zł dotyczyła emisji, 49 293,00 zł wody i 13 818,00 zł ścieków.

⁵⁴ „Fundusz Marszałkowski” - zwyczajowa nazwa rachunku bieżącego budżetu województwa, na który przekazywane były kwoty, o których mowa w art. 402 ust 2a POŚ. Opłaty wniesione przez Zakład Działalności Komunalnej i Mieszkaniowej w Krzepicach oprócz rozdysponowania na rzecz ustawowych beneficjentów (zgodnie z art. 277 ust. 4 POŚ), zostały w części przekazane na „Fundusz Marszałkowski” tj. budżet województwa (zgodnie z art. 402 ust. 2a pkt 2 POŚ).

⁵⁵ Złożone przez Zakład Działalności Komunalnej i Mieszkaniowej w Krzepicach za rok 2019 w dniu 3 marca 2020 r.

⁵⁶ Do dnia zakończenia nin. kontroli NIK, tj. do 4 września 2020 r.

⁵⁷ Do dnia zakończenia nin. kontroli NIK, tj. do 4 września 2020 r.

14. Marszałek Województwa nie posiadał informacji, które wskazywałyby na wystąpienia w latach 2017-2020 pożarów składowisk odpadów komunalnych znajdujących się na terenie województwa śląskiego. Ponadto, nie zlecał/nie wnioskował oraz nie przeprowadzał kontroli składowisk, które dotyczyłyby lub poruszały swoim zakresem tematykę ochrony przeciwpożarowej, w związku z tym nie wystosowywał też zaleceń w tym zakresie do zarządzających składowiskami odpadów. Natomiast w badanych instrukcjach prowadzenia składowiska odpadów, zatwierdzanych decyzjami Marszałka, umieszczano zapisy o ochronie przeciwpożarowej składowisk, dotyczące m.in. planów awaryjnych w przypadku wystąpienia pożaru. Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska wyjaśniła, że nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych należy do zadań Państwowej Straży Pożarnej, co wynika z ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej⁵⁸.

(akta kontroli str. 418-419)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Katowice, dnia 29 września 2020 r.

Kontroler

Karolina Cichy

Inspektor kontroli państwowej

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

**DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
w Katowicach**

Piotr Miklis

⁵⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 1123.